

Positionspapper taxonomin – Svenskt Näringsliv

Hållbar tillväxt är avgörande för att klara den gröna omställningen

Mer måste göras för att nå målsättningen i Parisavtalet och EU:s Green Deal och ställa om till ett klimatneutralt samhälle. Det råder en bred enighet kring att omfattande investeringar, från såväl det offentliga som det privata, är avgörande för att lyckas med den gröna omställningen. Svenskt Näringsliv är positiva till att initiativ tas för att understödja investeringar som bidrar till en hållbar utveckling.

En sluten process som hotar regelverkets legitimitet

Att det finns förtroende för att taxonomins regelverk är väl utarbetat och verkligen främjar global klimatnytta är avgörande för att det ska uppfattas som legitimt, såväl hos företag som hos investerare.

Taxonomiförordningen antogs 1 juli 2020 men de avgörande delarna, besluten om de tekniska granskningskriterierna som avgör vad som klassas som hållbart eller inte, tas i delegerade akter. Även om förfarandet kring delegerade akter öppnar för ökad flexibilitet och kunskap genom expertgrupper, riskerar det att resultera i mer slutna processer där medlemsländerna liksom Europaparlamentet har begränsade möjligheter att påverka regelverkets utformning.

Vikten av att taxonomins tekniska granskningskriterier tas fram i bred förankring och samverkan med berörda aktörer kan inte nog understrykas. EU-kommissionen får i den delegerade akten inte heller gå utanför de ramar som satts upp i den ursprungliga förordningen av Rådet och Europaparlamentet.

Vikten av att inkludera näringslivet

Under 2021, i ett nästa steg, kommer Kommissionen att lägga fram sitt förslag till tekniska granskningskriterier för miljömål 3-6 i taxonomin. I ljuset av den omfattande kritik som riktats mot de delegerade akter som presenterades under slutet av 2020 är det centralt att näringslivet verkligen blir involverade i det arbete som nu görs, exempelvis via plattformen för hållbar finansiering. Risken är annars att legitimiteten och den verkliga miljö- och klimatnyttan av regelverket kan komma att skadas ytterligare.

Ökad administrativ börda

Att samla in, bearbeta och kvalitetsgranska dataunderlag för rapportering i enlighet med taxonomin kräver omfattande resurser och systemstöd för rapporteringspliktiga företag. Många mindre företag som inte är direkt rapporteringspliktiga enligt taxonomiförordningen påverkas indirekt i egenskap av leverantörer och underleverantörer till rapporteringspliktiga företag. Det är viktigt att nyttan av informationen och effekterna av rapporteringen överstiger kostnaderna.

Rapporteringskraven bör därför koncentreras till den information som verkligen används av investerare och andra aktörer på finansmarknaden. Begrepp och definitioner bör i så stor utsträckning som möjligt sammanfalla med de som används i befintliga finansiella rapporteringsramverk. Upplysningar som inte direkt följer av taxonomiförordningen bör undvikas.

Rapporteringskravets införande för miljömål 1 och 2 måste skjutas till 2023

Rapporteringskravet gäller från den 1 januari 2022 gällande miljömål 1 och 2 i taxonomin. För rapporteringspliktiga företag innebär detta att det räkenskapsår som inleddes den 1 januari 2021 (eller senare under 2021 vid brutet räkenskapsår) blir det första året för vilket data ska rapporteras. Med hänsyn till att vare sig de exakta rapporteringskraven eller de tekniska kriterierna för miljömål 1 och 2 ännu är fastställda kan det bli svårt eller omöjligt för företagen att i efterhand ta fram den data som kan komma att behövas för rapporteringen. Detta är en orimlig ordning som kan påverka informationskvaliteten och försämra jämförbarheten över tid. Införandet av rapporteringskravet bör skjutas fram till minst 1 januari 2023.

Spridningsrisken är uppenbar - Taxonomin bör ej kopplas samman med andra regelverk

Det är tänkbart att taxonomin kan komma att användas inom ramen för annan EU-reglering, exempelvis olika regelverk som påverkar bankers företagsutlåning. Sannolikt kan fler framtida regelverk även komma att bygga på taxonomin. Med hänsyn till taxonomins potentiella inflytande är det därmed centralt att bedömningskriterierna blir rättvisande och gynnar klimatnytta.

Men taxonomin är än så länge ofullständig och obeprövad. Svenskt Näringsliv motsätter sig därmed att integrera de tekniska granskningskriterierna i andra aktuella eller kommande regelverk. Taxonomin bör exempelvis ej sätta gränserna för användning av medlen till den gröna omställningen inom ramen för EU:s återhämtningsfond. En sådan utvidgning skulle innebära att taxonomin får ett oproportionerligt stort inflytande över vad som anses hållbart eller inte.

Svenskt Näringsliv – en plattform för samverkan mellan näringslivet och finansbranschen

Det är tydligt att taxonomin och EU-kommissionens handlingsplan för hållbar tillväxt innebär såväl nya krav som möjligheter för berörda svenska företag och investerare. Vi kan även notera att man från investerarkåren är generellt positiva medan man från näringslivet är mindre positiva till det förslag som presenterats. Svenskt Näringsliv kommer att sträva efter att utgöra en plattform för ökad samverkan och bidra till ett öppet samtal mellan näringslivet och finansbranschen på detta viktiga område.

Våra synpunkter på det aktuella förslaget om taxonomin

- **Taxonomin kan hota klimatomställning och svensk konkurrenskraft**
Det finns en oro över att den föreslagna taxonomin kan komma att få en negativ påverkan på våra möjligheter att nå klimatmålen och slå hårt mot svenska företags konkurrenskraft och därmed även vårt välstånd. Det är tyvärr tydligt att taxonomin inte går i linje med och understödjer den svenska strategin för fossilfrihet. Det finns en brist på systemperspektiv och teknikneutralitet i det liggande förslaget.
- **Taxonomin måste främja innovation, ny teknik och omställningsinvesteringar**
Det är centralt att taxonomin har en framåtblickande hållning för att kunna mobilisera det kapital som är nödvändigt för att finansiera omställningsinvesteringar som kan leda till transformativa förändringar för hela branscher. Vidare är utvecklingen av nya tekniska lösningar en förutsättning för att vi ska klara klimatomställningen. Det finns en uppenbar

risk att finansieringen av denna typ av nödvändiga investeringar inte täcks in av taxonomin, och därmed ses som ej hållbara.

- **Elektrifiering med vattenkraft och kärnkraft är avgörande för svensk fossilfrihet**
Elektrifieringen av samhället är centralt för att vi ska lyckas med EU:s målsättning om klimatneutralitet. Vår bedömning är att den svenska elanvändningen kommer behöva öka med minst 60 procent till 2045. Ett kostnadseffektivt och leveranssäkert elsystem i ett 2045-perspektiv förutsätter omfattande reinvesteringar i all befintlig vatten- och kärnkraft. Det är därför oroande att det finns en uppenbar risk att dessa två fossilfria kraftslag, som idag tillsammans utgör närmare 80 procent av svensk elproduktion, kan bli klassade som icke hållbara i taxonomin.

Det skulle skicka signaler till elproducenterna att inte investera mer i vatten- och kärnkraft. De som ändå skulle välja att göra det påverkas av ökade kapitalkostnader. Den storskaliga vattenkraftens reglerbara förmåga utgör dessutom en nyckel för en fortsatt effektiv utbyggnad av den förnybara väderberoende vind- och solkraften.

- **Taxonomin riskerar bidra till att svensk klimatsmart produktion ses som mindre grön**
Det finns stor risk att företag och branscher som använder Sveriges fossilfria elmix i sin produktion kan komma att uppfattas som mindre hållbara. Därmed skulle stora delar av den svenska industrin förlora en del av vad som varit en konkurrensfördel gentemot deras internationella konkurrenter. Det skulle globalt sett leda till ökade utsläpp.
- **Biodrivmedel missgynnas – kan slå mot transportsektorns omställning**
Biodrivmedel kan spela en viktig roll i omställningen mot ett klimatneutralt samhälle. Det är en nyckel för att Sverige på ett effektivt sätt ska klara av att fasa ut användningen av fossila bränslen inom transportsektorn som idag står för ungefär en tredjedel av våra samlade utsläpp. Det är därför oroande att taxonomin missgynnar användningen av biodrivmedel.
- **Skogens betydelse för den gröna omställningen**
Skogsindustrin och skogsråvaran behövs för att vi ska klara den gröna omställningen. Ett regelverk som syftar till att skapa klimatnytta borde därmed stimulera den minskning av fossila utsläpp som uppstår när skogens produkter ersätter fossilbaserade. Det är därför olyckligt att dagens hållbara svenska skogsbruket kan komma att klassas som en icke hållbar aktivitet inom taxonomin.